

TISZAÚJVÁROSI MOROTVA-ERDŐ
Tiszaújváros

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

2024

TISZAÚJVÁROSI MOROTVA-ERDŐ
Tiszaújváros
Természetvédelmi kezelési terv

Készítette:
Demeter Zoltán

Zöld Akció Egyesület, Miskolc
2024. július

I. A TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVET MEGALAPOZÓ DOKUMENTÁCIÓ

1. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

1.1. Összefoglaló adatok

- Azonosító név: **Tiszaújvárosi Morotva-erdő**
- Törzskönyvi száma: **4/79/TT/04**
- Védetté nyilvánító jogszabály száma:
 - Tiszaújváros Önkormányzata Képviselő Testületének a 14/2012. (V.31.), 25/2011. (XII.01.), 19/2005. (VIII.31.) rendelettel módosított 24/2004. (VII.01.) rendelete a helyi értékek védelméről
 - Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 27/2017. (XII.21.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről
- Nemzetközi egyezmény hatálya: -
- Egyéb védelmi kategória: Nemzeti Ökológiai Hálózat ökológiai folyosó, Taktaköz MTÉT
- Terület: 16,74 ha
- Érintett megye: **Borsod-Abaúj-Zemplén megye**
- Érintett település: **Tiszaújváros**
- A terület középpontjának földrajzi koordinátái: EOVS: 801696-289702
- Tengerszint feletti magasság: **90 m**
- A területet lefedő 1:10000-es EOVS-térkép szelvény-azonosítója: 88-434
- Illetékes természetvédelmi hatóság: Tiszaújváros jegyzője
- Jogszabályban megjelölt természetvédelmi kezelő: „A védett értékek jó karbantartása, állapotuk megóvása a tulajdonos kötelessége.” (24/2004. (VII.01.) rendelet)

1.2. A terület rendeltetése

„Tiszaújváros településképe és történelme szempontjából meghatározó épített és természeti értékek – tulajdonformára tekintet nélkül – a város és a nemzet kulturális kincsének részei, ezért megóvásuk, fenntartásuk, jelentőségükhöz méltó használatuk és megfelelő bemutatásuk közérdek. A helyi védelem célja a településnek és környezetének, valamint az ott található értékes építészeti, táji, az épített környezettel összefüggő természeti elemek jellegzetességének, hagyományos megjelenésének megőrzése.” (24/2004. (VII.01.) rendelet)

A Tiszaújvárosi Morotva-erdőből közel 13 ha erdő művelési ágban van, a többi rész árok és töltés. A Tiszaújvárosi-anyaggödör és környezete termelést nem szolgáló terület, a peremi részekén van csak 2 kisebb, part- és töltésvédelmi célú hazai nyaras-füzes származék erdőrészlet.

A területen 1 db MEPAR blokk, mezőgazdasági támogatásra nem jogosító részén helyezkedik el.

További jellemzők:

- nitrátérzékeny természeti terület
- gyenge minőségű, mennyiségű felszín közeli, felszín alatti víztesttel érintett blokk
- gyenge ökológiai, kémiai állapotú felszíni víztest vízgyűjtő területével érintett blokk
- árvíz veszélyeztetett terület

1.3. A terület jogi helyzete

Helyi jelentőségű természetvédelmi terület

1.4. A terület elhelyezkedése, határai

ország: Magyar Köztársaság

vármegye: Borsod-Abaúj-Zemplén

községhatár: Tiszaújváros

helyrajzi szám: külterület 0208/2abcdf;

területe: Törzskönyv szerint: 16,74 ha

Tulajdoni lap szerint: 16,054 ha

középpont EOVS koordinátái: 801696-289702

1.5. Tulajdonviszonyok, kezelői-használati jogok

- Érintett földrészlet: külterület 0208/2abcdf hrsz.

- Tulajdonos: Magyar Állam. Tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. Vagyongazdálkodó: Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság

- Erdőgazdálkodó:

0208/2a Tiszaújváros 1H – gazdálkodó Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság

Tiszaújváros 1TN3- gazdálkodó: Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság

0208/2b – nem erdőtervezett

0208/2c – 1F, 1TN2 – gazdálkodó: Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság

0208/2d – nem erdőtervezett

0208/2f – nem erdőtervezett

- Halgazdálkodó:

Mivel a terület erdő művelési ágban van, ezért nem nyilvántartott halgazdálkodási vízterület. Ugyanakkor a Tisza-folyó 477-494 fkm 05-002-1-1 víztérkódú terület részeként a Morotva és Fok-árok a Zabos Géza Horgász Egyesület kezelésében van. A vízterületen a horgászrendet a Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) és a Zabos Géza Horgász egyesület szabályzata tartalmazza.¹

- Vadgazdálkodó: Tiszaújvárosi Vadásztársaság

1.6. A területre vonatkozó tervezési és egyéb előírások

Vadgazdálkodási üzemterv:

- vadgazdálkodási tájegység: Bükkalja-taktaközi VGTE (205)
- vadgazdálkodási egység: 655400
- vadgazdálkodó: Tiszaújvárosi Vadásztársaság (azonosító szám: 05-655400-205, 3580 Tiszaújváros, Babits M. u. 38., képviselő: Bereczki András, kapcsolattartó: Csató Gábor)
- vadgazdálkodási üzemterv elkészítése: 2018

¹ <https://zghe.hu/>

A 10 évre szóló üzemtervben nincsenek kiemelt előírások a helyi védettséget élvező területekre. A legnagyobb jelentőségű vadfaj az őz, melynek állománya folyamatosan növekszik, a növekvő terítékszám mellett is.

Erdőgazdálkodási üzemterv:

A védett terület erdőtervezése 2020-21 években zajlott. A körzet erdőterve 2030-ig hatályos. A helyi jelentőségű védett területre vonatkozó erdőrészlet leíró lapokon az általános részben 1H, 1F, 1TN2, 1TN3 erdőrészletekre a védettség fokaként „nem védett terület” van föltüntetve.

TN2, 1TN3 terméketlen faállomány nélküli területek.

Az 1H erdőrészlet hazai nyáras származék erdő.

Az 1F amerikai kőrisrel elegyes füzes vágásérettségi kora 100 évben lett meghatározva. az állomány kora 90 év.

Településrendezési –és területrendezési terv:

A településrendezési tervben ugyan nem, de a 27/2017 (XII.21.) számú, a településkép védelméről szóló önkormányzati rendelet függelékében szerepel a Morotva-erdő helyi védettsége.

1.7. A természetvédelmi kezelés szervezete és infrastruktúrája

- A természetvédelmi kezelési terv készítői: Zöld Akció Egyesület

- A természetvédelmi kezelés feladatait ellátó szervezetek: Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság, Zabos Géza Horgász Egyesület

- A természetvédelmi kezelés megvalósításához rendelkezésre álló tárgyi feltételek: A kezelést ellátóknál rendelkezésre állnak.

2. LEÍRÁS

2.1. Fizikai jellemzők

2.1.1. Klimatikus viszonyok

Magyarország Kistájainak Katasztere alapján a terület a mérsékelt meleg, száraz éghajlati típusba tartozik.

A HungaroMet Nonprofit Zrt. tiszaujvárosi automata mérőállomásának adatait elemezve², megállapítható az éves átlaghőmérséklet több mint 1 Celsius fokos emelkedése az elmúlt 18 évben. A 2010-ben megjelent kistájkataszterben³ még 10 Celsius fokos sokéves átlaghőmérséklet szerepel, a vizsgált időszak átlaga viszont már 11 fok felett van. A melegedő tendenciát mutatja az is, hogy 2006-2014 között még 6 év átlaghőmérséklete volt átlag alatti, 2015-2023 között pedig 6 év esetében átlag feletti éves adatokkal szembesülünk.

A kiindulási 2006. év 9,5 °C éves átlaghőmérsékletéhez képest 2023-ban már 12,1 °C értékkel számolhatunk. Nem sokkal maradt el ettől a 2018. és 2019. év átlaghőmérséklete sem (11,9 és 11,8 °C).

² https://odp.met.hu/climate/observations_hungary/daily/historical/

³ Dövényi, Z. (szerk.) (2010): Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest, 876 pp.

A melegedés elsősorban nem a legmelegebb hónapnak számító júliusi átlaghőmérséklet változásából ered: 22,24 °C átlag 2006-2023 között, 20,8 - 23,9 °C közötti ingadozással. A leghidegebb januári hónap átlaghőmérsékletének változása már érdekesebb: -0,8 °C átlag 2006-2023 között, -7,4 – 3,9 °C közötti ingadozással, ami a hőmérsékleti szélsőségek növekedését is mutatja.

A szeptember és októberi hónapok átlaghőmérsékletének változása viszont jól követi az éves adatok változások trendjét. A vizsgált időszak első felében még 15,97 és 10,03 °C e két hónap havi átlaghőmérséklete, míg 2015-2023 között már 17,04 és 10,97 °C, azaz itt is tetten érhető az 1 Celsius fokos emelkedés egészen rövid időszak alatt is.

A védett területen lényeges figyelembe venni a kialakult mikroklimatikus viszonyokat is (Sajó és Tisza folyók hatása, település közelsége, fás vegetáció jelenléte).

2006-2022 között az időszak éves átlagos csapadékmennyisége 525 mm. A szélső értékek 353,2 és 945,5 mm között változnak. Ez a különbség szintén arra hívja fel a figyelmet, hogy erős ingadozás jellemzi a térség csapadékviszonyait. A csapadék eloszlását tekintve Tiszaújvárosra a május-július közötti csapadékmaximum, ill. a téli, kora tavaszi csapadékminimum a jellemző.

A területen az északi szelek az uralkodóak. A szélsőségesen erős szelek eddig elkerülték a várost, de zivatarok környezetében az utóbbi évek megfigyelései szerint, megjelentek a heves erősségű szelek, melyek nemcsak az épületek állagát, hanem a növényzetet is veszélyeztethetik.

A globális trendeknek megfelelően várhatóan a nyári időszak átlag-hőmérsékleteinek további emelkedésével kell számolni, mely a kánikulai napok mennyiségének növekedését is jelenti. A téli időszak enyhülése is látszik, a kora tavasz szárazabbá és hidegebbé válása mellett, azaz a szélsőségek gyakorisága nő. A hőmérséklet várható növekedésével együtt a szélsőséges csapadékmennyiségek veszélye is emelkedik. A talaj nedvességtartalma azonban - a hirtelen felszíni lefolyás és nyári erős párolgás miatt - számottevő mértékben nem tud gyarapodni. Mindez a növényzet számára meghatározó környezeti tényező.

2.1.2. Hidrológiai viszonyok

A terület közel esik a Sajó - Tisza torkolathoz, így áradások idején – főként a tavaszi és a nyári hónapokban - időszakosan víz alá is kerülhet. A talajvíz mélysége 2–4 m között van. Kémiai jellege kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. A rétegvíz mennyisége csekély, a kutak sekélyek, de bővizűek. Tiszaújváros strandkútja 62 °C-os hévizet szolgáltat.

2.1.3. Geomorfológia

A terület ártéri szintű, tökéletes síkság, 90 m tengerszint feletti magasságban. Kis átlagos relatív reliefű, egyhangú felszínű. A gyenge lejtésviszonyok miatt gyakoriak a rossz lefolyású területek, uralkodóak a nagy kiterjedésű laposok. Felszíni megjelenésébe változatosságot a Tisza és a Sajó–Hernád folyók korábbi futásirányát jelző elhagyott folyómeder-generációk visznek.

2.1.4. Geológia-hidrogeológia

A Borsodi-árteret kavicsos, ill. homokos hordalékkúp-felszín jellemzi. A korábbi lefolyást jelző, gyengébben kiemelkedő részek közti mélyedésben öntésiszap található, a nagyobb kiterjedésű mocsaras laposokra tözeges kotustalajok a jellemzőek. K felé a felszín közelében a finomabb, elsősorban löszös, iszapos anyagok az uralkodóak. Ezek fedik be az egykori bükki hordalékkúp D-i, homokosabb részét. Az anyagok széttelepítésében a holocénban megjelenő Tisza is részt vett. A pleisztocén végén a korábbi hordalékkúpfelszínen a kavicsos jelleg miatt kevés helyen futóhomok formák is keletkeztek; ezeket gyakran löszös homok fedi.

2.1.5. Talajtakaró

Az ártéri kistáj talajai részben a Tisza öntésanyagain, részben a néhány deciméterrel, helyenként méterrel magasabb löszös üledékeken alakultak ki. A Tiszát vályog mechanikai összetételű, mészmentes, átlagosan 0,5% szervesanyag-tartalmú nyers öntéstalajok szegélyezik. A Tiszához csatlakozó ártéri terület vályog, agyagosvályog fizikai féleségű öntés réti talajainak szervesanyag-tartalma 1% körüli, s főként szántó és rét-legelő hasznosítás jellemzi őket. A Sajó–Hernád-sík szomszédságában lévő löszös kiemelkedéseken alföldi mészlepedékes és réti csernozjom talajok vannak.

2.2. Biológiai jellemzők

2.2.1. Vegetáció, növénytársulások

A terület központi részén található Morotva a Tisza hullámterén visszamaradt egykori holtág. Jelenleg is az árvízvédelmi töltés hullámtéri oldalán található. A Fok-csatornán keresztül kapcsolódik a Tiszához. A Tisza nagyvize idején, a csatornán keresztül a Morotva visszaduzzad, majd az árhullám levonulásával a Fok-csatorna vezeti le a holtág és a környező területek többletvizét.

A terület potenciális növénytakaróját az ártéri ligeterdők és mocsarak jellemezték lassan áramló vízfelületükön nehezen tipizálható békalelencsés, tócsagazos, hinárnövényzettel. A hajdani ártéri erdőknek csak maradványai találhatók meg a Tisza mentén. Ezek maradvány és származék foltjai a védett területtől ÉK-re és DK-re a Tisza folyó mentén, a hullámtéri területekre szorultak vissza.

Napjainkban a Morotva-tó növényzeti képét a nádas (*Phragmitetum communis*) és gyékényes (*Typhetum latifoliae*) társulások jellemzik változó kiterjedésben. A védett terület ÉNy-i részén a változó vízmélységgel jellemezhető parti zónában törékeny fűzzel, amerikai kőrissel, zöld juharral és fekete nyárral elegyes erdőfolt szegélyezi. A terület DK-en koros fehér fűzessal határos.

A gátoldal Morotva felőli ártéri oldalán réti ecsetpázsit dominálta gyeptársulás nő, melyben szép számmal virít a védett réti iszalag (*Clematis integrifolia*). A gát mentett város felőli oldalára is átnyúlik ez a társulás, de itt már a francia perje (*Arrhenatherum elatius*) állománya hangsúlyosabb.

Jelen állapotában a védett terület központi részét a változó vízfelületű Morotva-tó jelenti. A vízfelületet nádas és gyékényes foltok borítják. kis víz idején fehér és törékeny fűzekkel, benőtt félszigetszerű területek is szárazra kerülnek. A Morotva töltés felőli oldalán az üde gyeptársulás, a gépjárművek és a horgászat taposása miatt degradálódott. A vízpartot törékeny és fehér fűz szegélyezik.

2.2.2. Flóra

A terület a Magyar flóratartomány (Pannonicum), Alföld flóraidék (Eupannonicum), Tiszántúl flórajárásába tartozik.

A területen eddig végzett felmérések és a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság biotikai adatai szerint az alábbi jellemző fajok fordulnak elő a helyi védett területen.

1. táblázat: A helyi jelentőségű természetvédelmi területen fellelhető jellemző növényfajok (Készült terepi adatfölvétel és a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság biotikai adatbázisa alapján. A biotikai adatbázisból származó adatokat dőlt karakterekkel jelöltük.)

Magyar név	Tudományos név	példány	Természetvédelmi helyzet	Pénzben kifejezett természetvédelmi érték (Ft)
Nád	Phragmites australis	jellemző	nem védett	
Széleslevelű gyékény	Typha latifolia	jellemző	nem védett	
Tavi káka	Schoenoplectus lacustris	feltokban	nem védett	
Vízi harmatkása	Glyceria maxima	feltokban	nem védett	
Ebszőlő	Solanum dulcamara	szórványos	nem védett	
Mezei aszat	Cirsium arvense	előfordul	nem védett	
Mocsári sás	Carex acutiformis	feltokban	nem védett	
Nagy csalán	Urtica dioica	feltokban	nem védett	
Békalencse fajok	Lemna sp.	feltokban	nem védett	
Vízi menta	Mentha aquatica	szórványos	nem védett	
Sövényiszulák	Calystegia sepium	szórványos	nem védett	
Virágkák	Botanocodon umbellatus	feltokban	nem védett	
Sárga selyemmályva	Abutilon theophrasti	előfordul	nem védett	
Réti iszalag	<i>Clematis integrifolia</i>	jellemző	védett	5000
Nyári tőzike	<i>Leucocorydon aestivum</i>	jellemző	védett	10000
Réti peremizs	Inula britannica	szórványos	nem védett	
Réti kakukkszegfű	Lychnis flos-cuculi	szórványos	nem védett	
Réti fűzény	Lythrum salicaria	elszórta	nem védett	
Réti here	Trifolium pratense	elszórta	nem védett	
Mocsári nőszirm	Iris pseudacorus	jellemző	nem védett	
Réti kakukktorma	Cardamine pratensis	jellemző	nem védett	
Festő zsoltina	Serratula tinctoria	elszórta	nem védett	
Nagy útifű	Plantago major	elszórta	nem védett	
Mezei katáng	Cichorium intybus	elszórta	nem védett	
Csomós ebér	Dactylis glomerata	jellemző	nem védett	
Francia perje	Arrhenatherum elatius	jellemző	nem védett	
Réti csenkesz	Festuca pratensis	feltokban	nem védett	
Meddő rozsnok	Bromus inermis	feltokban	nem védett	
Puha rozsnok	Bromus mollis	feltokban	nem védett	
Réti perje	Poa pratensis	gyakori	nem védett	
Farkasalma	Aristolochia clematitis	előfordul	nem védett	
Kerekrepkény	Glechoma hederacea	gyakori	nem védett	
Mezei sóska	Rumex acetosa	előfordul	nem védett	
Pongyola pitypang	Taraxacum officinale	gyakori	nem védett	

Pásztortáska	Capsella bursa-pastoris	gyakori	nem védett	
Lila ökörfarkkóró	Verbascum phoeniceum	előfordul	nem védett	
Közönséges ínfű	Ajuga genevensis	előfordul	nem védett	
Róka sás	Carex vulpina	faltokbanl	nem védett	
Egynyári seprence	Erigeron annuus	elszórta	nem védett	
Fekete üröm	Artemisia vulgaris	előfordul	nem védett	
Közönséges bakszakáll	Tragopogon orientalis	előfordul	nem védett	
Réti boglárka	Ranunculus acris	előfordul	nem védett	
Fodros lórom	Rumex crispus	előfordul	nem védett	
Mezei árvácska	Viola arvensis	előfordul	nem védett	
Mezei varfű	Knautia arvensis	gyakori	nem védett	
Réti margitvirág	Leucanthemum vulgare	jellemző	nem védett	
Csikorgófű	Gratiola officinalis	előfordul	nem védett	
Fekete nadálytő	Symphytum officinale	előfordul	nem védett	
Réti legyezőfű	Filipendula ulmaria	előfordul	nem védett	
Pénzlevelű lizinka	Lysimachia nummularia	előfordul	nem védett	
Vízi peszérce	Lycopus europaeus	előfordul	nem védett	
Komló	Humulus lupulus	gyakori	nem védett	
Szeder	Rubus sp.	faltokban	nem védett	
Fehér akác	Robinia pseudo-acacia	Széleken előfordul	nem védett INV*	
Törékeny fűz	Salix fragilis	faltokban	nem védett	
Vénic szil	Ulmus laevis	előfordul	nem védett	
Amerikai kőris	Fraxinus pennsylvanica	elszórta széleken	nem védett INV*	
Gyalogakác	Amorpha fruticosa	széleken	nem védett INV*	
Zöld juhar	Acer negundo	gyakori	nem védett INV*	
Magas kőris	Fraxinus excelsior	elszórta széleken	nem védett	
Szürke nyár	Populus x canescens		nem védett	
Fehér nyár	Populus alba	szórványos	nem védett	
Nemes nyár	Populus x sp.	előfordul, újulat	nem védett	
Fekete nyár	Populus nigra	gyakori	nem védett	
Veresgyűrű som	Cornus sanguinea	gyakori	nem védett	

INV*: nem őshonos inváziós fajként nyilvántartott özönnövények a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet alapján

Kedvező, hogy gyomjellegű növények és az invazív stratégiájú, idegenhonos lágyszárú fajok alárendeltek. De a faállományokban a gyalogakác és az amerikai kőris, a zöld juharral keveredve (*Amorpha fruticosa*, *Fraxinus pennsylvanica*, *Acer negundo*) jelen vannak.

2.2.3. Fauna

A Morotva erdő helyi jelentőségű természetvédelmi terület a Sajó és a Tisza folyók árterén értékes élőhelyfolt Tiszaújváros (Tiszaszederkény) lakott területeinek közvetlen szomszédságában. A horgásztársadalom rég óta fölfedezte ezt a területet és halzsákmány reményében horgássza is a Morotva holtágát. A közeli lakosok is gyakran sétálnak a védett területet határoló gáton és rácsodálkozhatnak a vizes élőhelyen élő változatos madárvilágra. Mint az ismert az állóvizek, tavak, folyók „élettel” teltek és közvetlen környezetük is jelentős élővilággal bír. Maga a nádas is fontos élőhely, mert élővilága gazdag. Nem csupán számtalan védett és fokozott védett madárfajunk elsődleges fészkelő- és táplálkozóhelye, de sok, kevésbé feltűnő apró gerinctelen élőlény is a nádhoz kötődik.

Külön érdekessége és értéke ennek a helyi védett területnek az, hogy a lakott területek szomszédságában is meg tudta őrizni értékes élővilágát. A Morotva-holtág halfaunája elsősorban a Tiszából töltekezik. A Fok-csatorna révén összeköttetésben van víztere az élő folyóval, nagyvizek idején pedig az elöntések frissítik halfaunáját és gerinctelen élővilágát. A visszahúzódó sekélyesedő víztér, pedig kiváló ivó- és szaporodóhelyet biztosít az itt élő, vagy ide bejutott halaknak. Mivel a Morotva-holtág halfaunája a Tiszáéval rokon, összetételére itt részletesen nem térünk ki.

A védett terület ÉK-i területén szürke gémelek költőtelepe alakult ki, ami miatt a szürke gém a terület egyik leggyakrabban feltűnő madara, akiknek a táplálkozó területei a Morotva-holtág mellett, a közeli Sajó, a Tisza part menti sekély vizei, ártéri területei és a folyók menti mezőgazdasági területek.

Az alábbi fajlista a területen jellemző és ott megfigyelt fajokat tartalmazza. A fajlistában nem szerepelnek a területen csak felbukkanó, vagy átvonuló fajok.

2. táblázat: A helyi jelentőségű természetvédelmi területen fellelhető jellemző gerinctelen és gerinces fajok. (Készült terepi adatfölvétel és a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság biotikai adatbázisa alapján. A biotikai adatbázisból származó adatokat dőlt karakterekkel jelöltük.)

Fajnév	Tud. név	Egyedszám	Természetvédelmi helyzet	Pénzben kifejezett természetvédelmi érték (Ft)
Nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar rutila</i>	szórványos szaporodóhely	V, EK faj	50000
Vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	gyakori, szaporodóhely	V, EK faj	10 000
Zöld levelibéka	<i>Hyla arborea</i>	gyakori, szaporodóhely	V	10 000
Erdei béka	<i>Rana dalmatina</i>	szórványos, szaporodóhely	V	10 000
Kecskebéka	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>	gyakori, szaporodóhely	V	10 000
Mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	ritka, szaporodóhely	V, EK faj	50 000
Fehér gólya	<i>Ciconia ciconia</i>	gyakori, táplálkozóhely	FV, EK faj;	100 000
Karvaly	<i>Accipiter nisus</i>	szórványos, táplálkozóhely	V	50 000
Nádirigó	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	gyakori, szaporodóhely	V	25 000
Ózsupó	<i>Aegithalos caudatus</i>	szórványos, táplálkozóhely	V	25 000

Jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	szórványos, szaporodóhely	V	25 000
Tőkés réce	<i>Anas platyrhynchos</i>	gyakori, szaporodóhely	vadászható	
<i>Szürke gém</i>	<i>Ardea cinerea</i>	gyakori, szaporodóhely	V	50 000
Vörös gém	<i>Ardea purpurea</i>	szórványos, táplálkozóhely	FV, EK faj	250 000
Egerészölyv	<i>Buteo buteo</i>	szórványos, táplálkozóhely	V	25 000
Nagy kócsag	<i>Casmerodius albus</i>	gyakori, táplálkozóhely	FV, EK faj	100 000
Kakukk	<i>Cuculus canorus</i>	gyakori, szaporodóhely	V	50 000
Kanalas gém	<i>Platalea leucorodia</i>	ritka táplálkozóterület	FV, EK faj	500 000
Bütykös hattyú	<i>Cygnus olor</i>	ritka szaporodóhely	V	25 000
Molnár fecske	<i>Delichon urbicum</i>	szórványos, táplálkozóterület	V	50 000
Nagy fakopáncs	<i>Dendrocopos major</i>	szórványos, szaporodóhely	V	25 000
Fekete harkály	<i>Dryocopus martius</i>	szórványos, táplálkozóterület	V, EK faj	50 000
<i>Erdei pinta</i>	<i>Fringilla coelebs</i>	szórványos, szaporodóhely	V	25 000
Szárcsa	<i>Fulica atra</i>	gyakori, szaporodóhely	vadászható	
Vízityúk	<i>Gallinula chloropus</i>	gyakori, szaporodóhely	V	25 000
<i>Füsti fecske</i>	<i>Hirundo rustica</i>	szórványos, táplálkozóterület	V	50 000
Törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>	ritka, szaporodóhely	FV, EK faj	100000
<i>Fülemüle</i>	<i>Luscinia megarhynchos</i>	gyakori, táplálkozóterület	V	25 000
Szürke légykapó	<i>Muscicapa striata</i>	ritka, táplálkozóhely	V	50 000
Bakcsó	<i>Nycticorax nycticorax</i>	szórványos, táplálkozóterület	FV, EK faj	100 000
Sárgarigó	<i>Oriolus oriolus</i>	szórványos, szaporodóhely	V	25 000
Mezei veréb	<i>Passer montanus</i>	gyakori, táplálkozóterület	V	25 000
<i>Nagy kárókatona</i>	<i>Phalacrocorax carbo</i>	szórványos, táplálkozóterület	V	25 000
Kis kárókatona	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	ritka, táplálkozóterület	FV, EK faj	100 000
Fácán	<i>Phasianus colchicus</i>	szórványos, táplálkozóterület	vadászható	
Küszvágó csér	<i>Sterna hirundo</i>	szórványos, táplálkozóterület	FV, EK faj	100 000
Vadgerle	<i>Streptopelia turtur</i>	szórványos, szaporodóhely	V	50 000

<i>Seregély</i>	<i>Sturnus vulgaris</i>	<i>gyakori, szaporodóhely</i>	V	25 000
<i>Barátposzáta</i>	<i>Sylvia atricapilla</i>	<i>szórványos, táplálkozóterület</i>	V	25 000
<i>Fekete rigó</i>	<i>Turdus merula</i>	<i>szórványos, táplálkozóterület</i>	V	25 000

- V: Védett faj
- FV: Fokozottan védett faj
- EK faj: Európai Közösségben jelentős fajok listáján szerepel

2.3. Gazdasági, társadalmi és kulturális jellemzők

2.3.1. Erdőgazdálkodás:

Tiszaújváros 1H – gazdálkodó Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság
Tiszaújváros 1TN2 - gazdálkodó: Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság
Tiszaújváros 1TN3 - gazdálkodó Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság
Tiszaújváros 1F – gazdálkodó: Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság

Az erdőtervezett erdőrészeket kezelési feladatait az Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság látja el a hatályos erdőtervnek megfelelően.

2.3.2. Vadgazdálkodás:

A területen az érvényben lévő vadgazdálkodási terv szerint folyik a vadgazdálkodás. A vadgazdálkodó a Tiszaújvárosi Vadásztársaság. A vadgazdálkodási tervben nincsenek a helyi védettséget figyelembe vevő előírások.

2.3.3. Idegenforgalom, turizmus

A helyi védett területen nem jellemző a turistaforgalom, de az árvízvédelmi gáton közlekedők jó bepillantást nyerhetnek a Morotva-holtágra. A védett területre a bejutás gyakran korlátozott a tavaszi, nyár eleji és őszi nagyvizek miatt. A holtágon a horgászat szervezett és ellenőrzött kereteken belül folyik. A védett terület Tiszaújváros (Tiszaszederkény) irányából a Tiszaszederkényi Református templom mellől Petőfi Sándor utca/Táncsics Mihály utca irányából közelíthető meg.

2.3.4. Települési viszonyok

A védett terület Tiszaújváros (Tiszaszederkény) É-i határában fekszik, a nem mentett ártéri oldalon. A helyi lakosság védett területre gyakorolt hatása alárendelt, a horgászat a területen folyamatos.

2.3.5. Oktatás, bemutatás

A védett terület megismertetését szolgálja a Tiszaújvárosi Helyi Értéktár Testület alkalmanként megszervezett vezetett túrái.

„Borsod-Abaúj-Zemplén megye helyi jelentőségű védett értékeiről” c. a miskolci Zöld Akció Egyesület kiadásában megjelent ismeretterjesztő kiadvány. <https://zoldakcio.hu/wp-content/uploads/helyivedettbaz.pdf>

2012-ban egy országos fölmérés készült a hazai helyi jelentőségű természetvédelmi területeiről. A felmérést követően tematikus térképek is készültek az egyes helyszínekről, minden vármegye vonatkozásában. A természetvédelmi területeket a program során elkészült „Rejtett tájakon” három részes film mutatja be. A fölmérés eredményei a Pro Vértes alapítvány honlapján érhetőek el:

<https://provertes.hu/index.php/termeszeti-ertekek-es-vedelmuk/helyi-vedett-teruletek-magyarorszagon/277-borsod-abauj-zemplen-megye-helyi-jelentosegu-termeszetvedelmi-teruletei>

<https://provertes.hu/index.php/filmek>

A terület határán nincs kihelyezve a védettséget feltüntető hatósági tábla.

2.3.6. Kutatás:

A védett terület kutatásnak jelenleg nem tárgya. Természetvédelmi felügyeletét a Bükk Nemzeti Park természetvédelmi őrszolgálat látja el. A terület biotikai adatait az őrszolgálat gyűjti, és ezek a Bükk Nemzeti Park adatbázisában kerülnek feldolgozásra és tárolásra.

2.3.7. Egyéb használat:

Az árvízvédelmi gátat a Vízügyi igazgatóság kaszáltatja. A Zabos Géza horgász egyesület 2023 telén és kora tavaszán a meglévő horgászállásokat kitisztította, a fűzek korhadt és balesetveszélyes ágait eltávolította. A munkálatok a Bükk Nemzeti park Igazgatósággal egyeztetett módon történtek.

2.3.8. Kultúrtörténeti értékek

A védett területen nincs.

2.3.9. Táji értékek

A Tiszaújvárosi Morotva-erdő helyi jelentőségű természetvédelmi terület a folyószabályozások előtti táj képét idézi. Azt a vízivilágot, ahol az áradások által életben tartott vizes élőhelyek az ártéri erdőkkel találkoznak. A gyékényes nádas foltokkal tarkított vízfelület gazdag védett és fokozottan védett fajokban is bővelkedő élővilágnak ad otthont. Táji értéke azért is jelentős, mert a hasonló vizes élőhelyek a folyámszabályozások óta folyamatosan pusztulnak az éghajlat szárazodása, a mezőgazdaság és a lakott területek kiterjedése miatt. Éppen ezért fontos a még megmaradt állóvizek, vizes élőhelyek megőrzése.

2.4. Adatbázisok

2.4.1. Számítógépes adatbázisok

Bükk Nemzeti Park Igazgatóság biotikai adatbázisa.

2.4.2. A védett érték környezetére vonatkozó térképanyag

EOV: 88-434 (M=1:10000)

2.4.3. A területre vonatkozó légifotó-anyagok

A területre vonatkozó történeti légifotók az alábbi helyeken érhetőek el:

<https://www.e-epites.hu/e-kozmu>
ortofotó 2005, 2023

<https://www.fentrol.hu/hu/>

1960-0760-9860

1961-0810-9825

1972-0155-3063

1972-0156-3173

3. CÉLKITŰZÉSEK MEGHATÁROZÁSA

3.1. A terület értékelése

3.1.1. A természetvédelmi jelentőség értékelése

Kritérium	Minősítő jellemző	Jelentőség
Méret	A védetté nyilvánító rendelet, amely a helyi értékek védelmére vonatkozik, a helyi jelentőségű természetvédelmi terület helyrajzi számát tartalmazza. A törzskönyv szerint az érintett terület 16,74 ha.	
Diverzitás	A védett terület növényzeti változatossága a természetközeli nem tűzegképző nádas-gyékényes élőhelyekre jellemző.	Jelentős faj és egyedszámban vannak jelen a természetközeli élőhelyre jellemző védett növények, és a védettséget nem élvező, természetes állapotokra utaló növényfajok. A terület védett és fokozottan védett madarak élő- és szaporodóhelye.
Természetesség	Természetközeli	Helyi viszonylatban jelentős ártéri élőhelyfolt, amelyek az elmúlt évtizedek folyamszabályozásai és belvízrendezései nyomán megfogyatkoztak.
Ritkaság	A Tisza és Sajó-folyó árterületén megmaradt vizes élőhelyfolt.	Helyi viszonylatban jelentős, mert a környező hasonló adottságú területeket már vízrendezték, vagy szántóföldi gazdálkodásba vonták.
Sérülékenység	Fokozottan sérülékeny	Természetes és emberi hatások is veszélyeztethetik. (Éghajlatváltozás, humán károsítás)
Jellemzőség	Vegetáció: a földrajzi viszonyokra jellemző Flóra: vegetációtípusokra jellemző	→
Elhelyezkedés	Az ökológiai hálózatban ökológiai folyosó - jelentőségű élőhely	→
Terület-történet	A terület történetére vonatkozó leírást az alábbi kiadvány tartalmaz. (Dr. Kákóczki Balázs: A szederkényi uradalom történeti földrajza. Tiszaújváros Város Önkormányzata: Grafol Print Kft., 2016. p. 80-86.)	
Potenciális természetvédelmi érték	A terület potenciális értéke a természetközeli vegetációját megőrző élőhely és annak madártani értékei, illetve a Morotva-erdő lokális tájképi jelentősége	→

Különleges tudományos jelentőség	A terület az egykori ártéri vizes élőhelyek megmaradt foltja. Madártani jelentősége a területén található szürke gém telep az itt táplálkozó és fészkelő más védett és fokozottan védett madárfajokkal.	→
---	---	---

3.1.2. A legfontosabb természeti értékek meghatározása

A területen nincs jelentős földtani érték.

A területen nincs víztani érték.

A területen az edafikus (talajtani) és klimatikus viszonyoknak megfelelő társulások a jellemzőek.

A területen jelenleg 2 védett növényfajról tudunk, melyek összes egyedszáma több száz főre tehető.

A területen jelentős táplálkozó terület és fészkelőhely: 29 védett és 9 fokozottan védett madárfaj élőhelye.

A területen nincs jelentős kultúrtörténeti érték.

3.2. Ideális természetvédelmi célkitűzések

A növénytanilag szempontból jelentős, változatos élőhelyi-komplex fenntartása.

A területen élő védett fajok megőrzése.

A terület oktatási, bemutatási célú hasznosítása.

A terület természetvédelmi célú kutatása.

3.3. Korlátozó és veszélyeztető tényezők

3.3.1. A korlátozó és veszélyeztető tényezők összefoglaló táblázata

	Belső tényezők	Külső tényezők
Természeti folyamatok		Kedvezőtlen szukcessziós folyamatok. Klimatikus szárazodás. Az idegenhonos fajok elterjedésének esélye.
Emberi hatások		Nem megfelelő használat. Horgászturizmussal összefüggő illegális személtelhelyezés, szennyezés, a víztér tápanyagháztartásának kedvezőtlen megváltozása. Taposás, a parti fás szárú vegetáció túlzott irtása, eltávolítása. Idegenhonos fajok behurcolása.

3.3.2. A természetvédelmi kezelés korlátai

A víztér meglévő kezelője a Zabos Géza Horgász Egyesület. A horgász egyesület célja a horgászat, mint szolgáltatás, és a természetközeli élőhelyeken történő horgászturizmus vagy horgászjelenlét egyensúlyának fenntartása. Az egyesület a kezelői feladatokat a természetvédelmi értékek fenntartási igénye és a „jó gazda” szemléletének alkalmazásával véggezte.

3.3.3. A korlátozó tényezők hatása az ideális célkitűzésekre

A külső természeti folyamatok közül a klimatikus szárazodás, amely leginkább veszélyezteti az értékes élőhely fennmaradásának esélyeit.

Az emberi hatások közül a vízszennyezés, a fokozott zavarás, befolyásolhatja az élőhely jövőjét.

A terület a közeli lakott településrész felől jól megközelíthető így az illegális hulladéklerakás meglévő probléma, a horgászhelyek otthagyt hulladéka mellett.

4. GYAKORLATI CÉLKITŰZÉSEK, STRATÉGIÁK ÉS FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

4.1. Gyakorlati célkitűzések

Biztosítani szüksége a megfelelő vízkormányzással az élőhely és a víztér fenntartását.

A természetközeli társulások megőrzése.

A védett fajok megőrzése, a túlzott zavarás mérséklése, a fészkelő fajok egyedszámának fenntartása miatt.

Természeti értékek bemutatásának lehetősége, oktatási hasznosítása.

4.2. Természetvédelmi stratégiák

4.2.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

A megfelelő vízszint biztosítása a növényzet és az élőhelyhez kötődő, területen táplálkozó és szaporodó fajok életlehetőségeit is biztosítja. A megfelelő vízszint megtartása a víztér túlzott növényesedését is késlelteti, visszaveti a kedvezőtlen szukcessziós folyamatokat, amelyek természetes úton is az élőhely feltöltődése, mocsarasodása irányába hatnának.

A terület tájképi megjelenését, befolyásoló (zavaró) új építmények (fedett horgászállások, pavilonok, kerítés, lépcső, támfal, földkábel, egyéb közmű stb.) létesítésére vonatkozó teljes építési tilalom elrendelése.

4.2.2. Fajvédelem

Az élőhelyvédelem a területen élő fajok védelmét is szolgálja, külön előírások nem szükségesek.

4.2.3. Tájidegen fajok állományának szabályozása

Idegenhonos fajok lehetőség szerinti eltávolítása a területről.

4.2.4. Látogatás

A természetvédelmi terület szabadon látogatható.

4.2.5. Oktatás és bemutatás

A védelem egyik legfontosabb eszköze a természet tisztelete mellett az ifjúság és legalább a helyi lakosság, a horgásztársadalom tájékoztatása a védett terület lokális értékeiről. A terület kitűnő kiegészítő szemléltető hely, ami a természetvédelmi oktatást-nevelést szolgálhatja. A Morotva-erdő kiváló lehetőséget kínál erre, könnyen megközelíthető és kis időráfordítással a vízi élővilág reprezentatív tagjai akár szabad szemmel is megfigyelhetők.

4.2.6. Kutatás

Javasolt a terület vízi gerinces és kételtű faunájának fölmérése. Emellett a területen telepesen fészkelő madarak (gémtelep) megfelelő időpontokban elvégzett monitoring vizsgálata.

4.2.7. Terület- és földhasználat

A jelenlegi területhasználat változtatásának tilalma.

4.3. Kezelési feladatok

4.3.1. Kezelés

4.3.1.1. Az élőhelyek védelmét szolgáló kezelési előírások

Javasolt a víztérben a nádas, gyékényes foltok kiterjedésének szinten tartása. A nád és a gyékény tömegességének és borításának növekedése az élőhely átalakulását leromlását jelzi. A nádas-gyékényes borításának jelenlegi fenntartásához a vízellátás biztosítása a legfontosabb. A jó vízellátás akadályozza a gyomfajok megjelenését elszaporodását, a nádas túlfejlődését. Az élőhely belső egyensúlyának megőrzése mellett fontos a környező tájhasználat fenntartása. Kedvezőtlen az élőhely szempontjából a közvetlen parti környezet túlterhelése, a parti zóna kiépítése, személygépkocsik horgászhelyekig történő behajtása és ott parkolása, a horgászhelyeken a túlzott fa és cserjeirtás, a horgászathoz köthető hulladékok parton hagyása, a parti vízterületek szennyezése. A hirtelen áradások és a területre jutó nagyvizek a nádas pusztulását visszahúzódnak eredményezik, mert ezek az élőhelyek eredendően nem alkalmazkodnak jól a magas vízborításhoz. Alacsony vízszintnél pedig terjed a nádas, aminek párologtatása erőteljes elősegítve ezzel az élőhely vízvesztését majd kiszáradását. Emiatt fontos a vízszint szabályozása. Figyelemmel kell követni a víztér D-i partszakaszán az előregedett füzek pusztulását. A kidőlt, összeroskadt idős példányok helyén segíteni kell az újulat növekedését a víztér árnyalása miatt. Itt meg kell találni a megfelelő kompromisszumot a horgászhelyek kialakítása és a vízparti fás szárú növényzet fenntartása között.

Az idegenhonos fajoktól fokozatosan kell a területet megszabadítani.

A horgászturizmus minden vizes élőhelyre veszélyt jelent a víz tápanyagtartalmának növelése és a partszakaszok terhelése miatt. Szükséges ennek veszélyeiről a horgásztársadalmat tájékoztatni és a kezelőnek a vízparti „rendet” az ellenőrzések alkalmával számon kérni.

4.3.1.2. A fajok védelmét szolgáló kezelési előírások

A területen élő ízeltlábú fauna, az ott táplálkozó és fészkelő madárfajok a jelenlegi élőhely megőrzésével biztosítható leginkább.

A területen a nádvágás nem indokolt. Kedvező beavatkozásnak ítéljük meg a vízkezelő Zabos Géza Horgász Egyesület vezetősége részéről, hogy a Morotva-holtágon a csónakos horgászatot megszüntették. Így a nádas gyékényes foltokban fészkelő védett és fokozottan védett madárfajok közvetlen zavarása megszűnt.

Tilos a terület feltöltése, a partvonal mesterséges módosítása, kövezése, zúzott köves, vagy más anyaggal kivitelezett mesterséges stabilizálása.

4.3.1.3. Az erdőgazdálkodásra vonatkozó előírások

A területen történő erdőgazdálkodást a terület ártéri jellege nagymértékben befolyásolja. Az 1H, 1F erdőrészek fekete nyaras és füzes állományai a következő 2030-as erdőtervezés idején érik el vágásérettségüket. Az erdőtervi egyeztetéseken a természetvédelmi szempontokat leginkább szolgáló beavatkozásokat javasoljuk támogatni, és a területek egyidejű véghasználatát mellőzni.

4.3.1.4. A vadgazdálkodásra vonatkozó kezelési előírások

A védett területen nem lehet elhelyezni vadászati létesítményt, nem lehet sózót, szórót létesíteni. Korlátozni javasoljuk a védett terület parti zónájába a mezőgazdasági, vízügyi feladatokat ellátó gépek, a természetvédelmi és halvédelmi feladatot ellátó személyzet gépjárművei kivételével a gépkocsival munkagépekkel történő behajtást.

4.3.1.5. Közlekedést érintő kezelési előírások

A Morotva-holtág parti sávjában a meglévő földutakon történő gyalogos és kerékpáros közlekedés az ami a legkevésbé zavarja a helyi védett terület élővilágát.

Korlátozni javasoljuk a területen, terepmotoros és quad-os közlekedést.

A gépjárműforgalommal kapcsolatos tiltások nem vonatkoznak kezelési és hatósági feladatokat ellátó gépjárművekre.

4.3.1.6. Oktatást, bemutatót érintő kezelési előírások

Szükséges a védettséget jelző tábla elhelyezése a terület megközelíthetőségi pontjainál (1db).

Szükséges a védettséget jelző tábla közelében a bevezető földút mentén tájékoztató táblát elhelyezni, mely a területen található élővilág megismertetését segítheti.

4.3.1.7. Kutatást érintő előírások

Szükséges a terület élővilágának minél teljesebb körű megismerése, különösen a vízi élettérben, az inváziós halfajok terjedésének monitorozása.

4.3.1.8. Területhasználatot érintő előírások

A védett területen mindennemű építmény létesítése tilos.

4.3.2. Adminisztráció

a) Védetté nyilvánítás, védelem feloldása

A helyi értékek védelme és megóvása érdekében a Tiszaújvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete rendeletet alkotott: 24/2004. (VII.01.) rendeletet a helyi értékek védelméről. A többször módosított rendelet, a természeti örökség helyi védelmi területeként nevezi meg a Tiszaújvárosi Morotva erdő TT területét.

A védettség ténye a tulajdoni lapokon nincs feltüntetve.

A jegyző korlátozhatja, felfüggesztheti vagy megtilthatja a védett természeti értéket károsító, vagy súlyosan veszélyeztető tevékenységeket. A határozat - a védett természeti érték közvetlen vagy súlyos sérelme, illetve veszélyeztetése esetén - a jogorvoslatra tekintet nélkül azonnal végrehajthatóvá nyilvánítható.

A Természetvédelmi Törvény értelmében (1996. évi LIII.) fel kell oldani a természeti érték védettségét, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok a továbbiakban nem indokolják. A helyi védett természeti érték védettségének a feloldásához az illetékes természetvédelmi hatóság véleményét be kell szerezni. A természetvédelmi hatóság-állásfoglalása alapján - a nyilatkozatát 60 napon belül adja meg.

A helyi védetté nyilvánítás esetén a települési önkormányzat jegyzője a védetté nyilvánító, illetve a védettség feloldásáról rendelkező önkormányzati rendeletet - nyilvántartási célból - hivatalból meg kell hogy küldje az illetékes természetvédelmi hatóságnak (Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség).

5. MUNKATERV

5.1. Középtávú munkaterv

A kezelési terv érvényességi idejére (2024-2028) vonatkozó időszak alatt a következő eredményeket kell elérni:

- A védett terület értékes nádas gyékényes élőhelyeinek és a parti zóna fás-cserjés növényzetének fenntartása
- Védett fajok fennmaradásának biztosítása, állományuk növelése
- Minél teljesebb biotikai adatbázis készítése a védett terület felszíni és a víztér élővilágáról.
- A védettséget jelző és a terület természetvédelmi értékeinek bemutatását segítő táblák kihelyezése.

5.2. Éves munkaterv

2024:

A helyi védettség széljegyzetben történő bejegyzése.

Védettséget jelző tábla kihelyezése.

A gépjárművel történő behajtást tiltó tábla kihelyezése.

A parti zónában hagyott faanyag és cserjeégetés után megmaradt hulladékok eltávolítása.

2025:

A szükséges és balesetveszélyes faegyedek, korhadt ágak eltávolítása a vegetációs időszakon kívül, egyeztetés alapján. (A faanyag helyben égetése tilos.)

A védett területre vonatkozó ismertető tábla kihelyezése.

A víztér gerinces faunájának fölmérése különös tekintettel a védett és inváziós halfajokra.

Fészkelés monitoring vizsgálatok a gémtelepen és az élőhelyen.

2026:

A szükséges és balesetveszélyes faegyedek, korhadt ágak eltávolítása a vegetációs időszakon kívül, egyeztetés alapján. (A faanyag helyben égetése tilos.)

Fészkelés monitoring vizsgálatok a gémtelepen és az élőhelyen.

2027:

A szükséges és balesetveszélyes faegyedek, korhadt ágak eltávolítása a vegetációs időszakon kívül, egyeztetés alapján. (A faanyag helyben égetése tilos.)

Fészkelés monitoring vizsgálatok a gémtelepen és az élőhelyen.

A víztér gerinces faunájának fölmérése különös tekintettel a védett és inváziós halfajokra.

2028:

A szükséges és balesetveszélyes faegyedek, korhadt ágak eltávolítása a vegetációs időszakon kívül, egyeztetés alapján. (A faanyag helyben égetése tilos.)

Fészkelés monitoring vizsgálatok a gémtelepen és az élőhelyen.

A kezelési eredmények összegzése.

A Kezelési terv felülvizsgálata, és a következő öt éves ciklusra való elkészítése.

6. A TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV VÉGREHAJTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS A TERV FELÜLVIZSGÁLATA

A természetvédelmi kezelési tervben foglaltakat Tiszaújváros jegyzője ellenőrzi.

A kezelési terv felülvizsgálatának tervezett időpontja 2028.

Az új kezelési terv életbe lépésének időpontja 2029.

II A TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

A 4. pontban foglaltak szerint

MELLÉKLETEK

1. Tulajdoni lap másolata
2. Erdőrészlet leíró lapok
3. A helyi jelentőségű természetvédelmi területre vonatkozó légifényképek, áttekintő térképek, történeti térképek
4. Helyszíni fényképfelvételek

1. Tulajdoni lap

Elektronikusan aláírta:

Lechner Nonprofit Kft. - Földhivatal

B.-A.-Z. Vármegyei Köormányhivatal Földhivatali Főosztály
3580 Tiszaújváros Erzsébet tér 24.

Oldal: 1 / 2

E-hiteles tulajdoni lap - Szemle másolat

Megrendelés szám:30005/12747/2024

2024.05.08

TISZAÚJVÁROS

Szektor: 16

Külterület 0208/2 helyrajzi szám

I. RÉSZ					
1. Az ingatlan adatai:					
alrészlet adatok					
művelési ág/kivett megnevezés/	min.o	terület ha m2	kat.t.jöv. k.fill.	alosztály adatok ter. kat.jöv ha m2 k.fill	
a erdő	4	10.5140	27.34		
b Kivett árok	0	1.0485	0.00		
c erdő	4	2.4647	6.41		
d Kivett töltés	0	1.9508	0.00		
f rét	7	763	0.58		
A földrészlet összes területe:		16.0543	34.33		
2. Árterület					
II. RÉSZ					
1. tulajdoni hányad: 1/1					
bejegyző határozat, érkezési idő: 1810/1959.10.27					
jogcím: eredeti felvétel					
jogállás: tulajdonos					
név: MAGYAR ÁLLAM					
cím: -					
3. hányad: 1/1					
bejegyző határozat, érkezési idő: 36522/2/2018.12.01					
jogcím: 2007. évi CVI. tv. 3. §					
jogállás: tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet					
név: MAGYAR NEMZETI VAGYONKEZELŐ ZRT.					
cím: 1133 BUDAPEST Pozsonyi út 56.					
törzsszám: 14077340					
Az állami vagyon felett az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek					
összességét tulajdonosi joggyakorlóként az MNV Zrt. gyakorolja.					
4. hányad: 1/1					
bejegyző határozat, érkezési idő: 407482/2/2023.09.26					
jogcím: 1992. évi XXXVIII. tv. 109/F. §					
jogállás: vagyonkezelő					
név: ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG					
cím: 3530 MISKOLC Vörösmarty Mihály utca 77.					
törzsszám: 15308445					
III. RÉSZ					
1. bejegyző határozat, érkezési idő: 35715/1999.07.19					
Önálló szöveges bejegyzés eOTR átalakítás során területváltozás.					

Folytatás a következő lapon

B.-A.-Z. Vármegyei Köormányhivatal Földhivatali Főosztály
3580 Tiszaújváros Erzsébet tér 24.

Oldal: 2 / 2

E-hiteles tulajdoni lap - Szemle másolat

Megrendelés szám:30005/12747/2024

2024.05.08

TISZAÚJVÁROS

Szektor : 16

Külterület 0208/2 helyrajzi szám

Folytatás az előző lapról

Az E-hiteles tulajdoni lap másolat tartalma a kiadást megelőző napig megegyezik az ingatlan-nyilvántartásban szereplő adatokkal. A szemle másolat a fennálló bejegyzéseket, a teljes másolat valamennyi bejegyzést tartalmazza. Ez az elektronikus dokumentum kinyomtatva nem minősül hiteles bizonyító erejű dokumentumnak. Ez a tulajdoni lap közigazgatási hatósági eljárás céljából került kiadásra. Másra nem használható.

TULAJDONI LAP VÉGE

2. Erdőrészlet leíró lapok

Szemlemásolat

A DOKUMENTUM ELEKTRONIKUSAN HITELESÍTETT

Ügyszám: NFK-000327/008/2022

Hatályos:

Oldal: 250/a

Részlet: Tiszaújváros (1900) 1 F (60)

Területe: 0,97 ha

Gazdálkodó: Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság (9002416)

Illetékes: BAZMKH

Elsődleges rendeltetés: Part- vagy töltésvédelmi	Üzem mód: Vágásos
További rendeltetések:	
Természetességi alapelvárás: Származék erdő	Természetességi állapot: Származék erdő
Erdőtervezési körzet: Dél-Borsodi	Következő ütemezett körzeti erdőtervezés éve: 2030
Erdészeti táj: Közép-Tisza-ártér	
Védettség foka: Nem védett terület	Natura 2000: Nem része a hálózatnak
Tengerszint fel. mag: Hullámtér (ártér)	Fekvés: Középmély fekvés
Lejtés: Sík és hullámos	Domborzat: Sík (lapály)
Termőhelytípus-változat: ESZTY-ALLV-NYÖ-KMÉ-H	T.h. megh. módja: Közvetett (növénytársulások alapján)
Faállománytípus: Fűzes	
Távlati célállomány: Fűzes	
Tűzveszélyességi besorolás: Kismértékben veszélyeztetett terület	

ÁLLOMÁNYLEÍRÁS

Sz	Szint	Faj	Eredet	Elegyarány (%)	Elegyedés módja	Záródás (%)	Kor (év)	Magasság* (m)	Átmérő* (cm)	Fakészlet* (m3/ha)
1	Felső	Fehér fűz	SG	100	FF	50	86	18	46	213

Összesen:

213

Egyéb fajok a részletben: AK

FAKITERMELÉSI TERV

Fakitermelés módja:

Sz	Faj	Vágás- érettségi kor	Érintett terület: Redukált terület: Erély(%)**	m3**	Érintett terület: Redukált terület: Erély(%)**	m3**	Érintett terület: Redukált terület: Erély(%)**	m3**
1	Fehér fűz	100						

Összesen:

ERDŐSÍTÉSI TERV

Kötelezettség területe: 0 ha

Erdősítés: módja

1. változat:

2. változat:

Választott:

célállománya

elegyfajjal

Vágás-
érettségi kor

*Tájékoztató jellegű adatok **Ajánlott mérték

- 499 -

Nyomtatás ideje: 2022.02.24

Szemlelemásolat

Ügyszám: NFK-000327/008/2022

Hatályos:

Oldal: 250/b

Részlet: **Tiszaújváros (1900) 1 F (60)**

Területe: 0,97 ha

Gazdálkodó: Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság (9002416)

Illetékes: BAZMKH

Utolsó használat módja és éve: (2001)

Vonatkozás éve: 2021

Előző azonosító*: Tiszaújváros 1 F

Védett terület megnevezése:

Erdőrezervátum:

Jellemző Natura 2000 jelölő élőhely:

Vadgazdálkodási egység*: Tiszaújvárosi Vadásztársaság (655400)

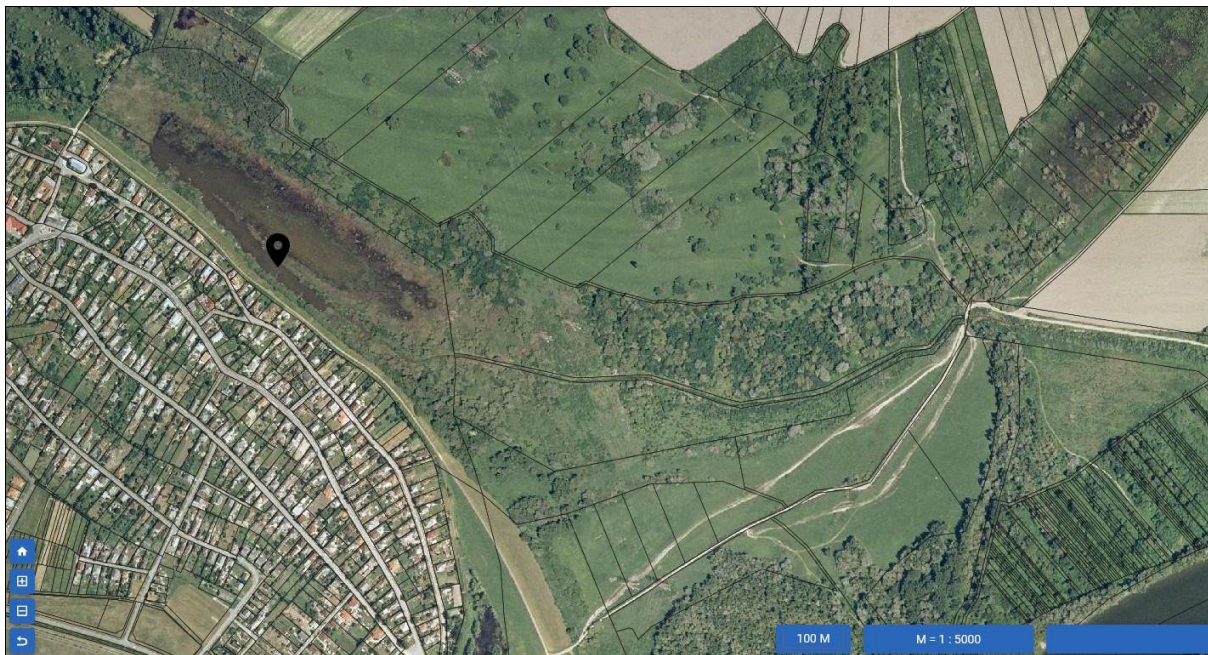
Felnyíló erdő.

RÉSZLETSZINTŰ ELŐÍRÁSOK:

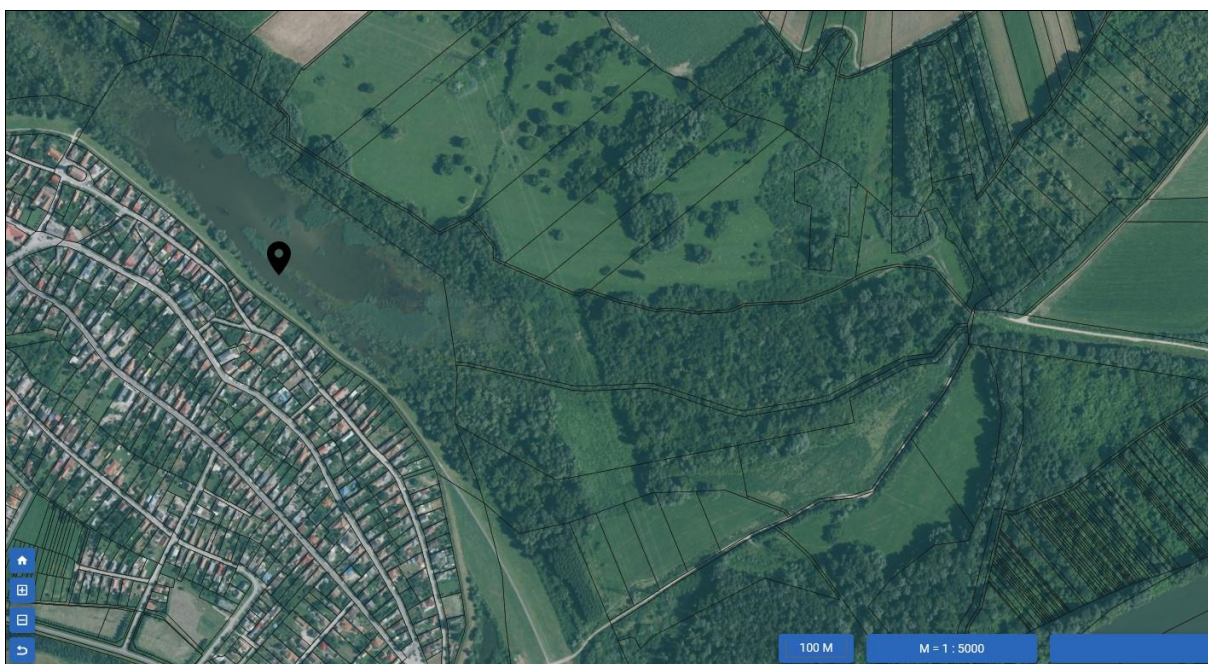
MEGJEGYZÉSEK: A TN 2 levélasztva.

A vágásérettségi kor a gazdálkodó kérésére 100 évben lett megállapítva

3. A helyi jelentőségű természetvédelmi területre vonatkozó légifényképek, áttekintő térképek, történeti térképek

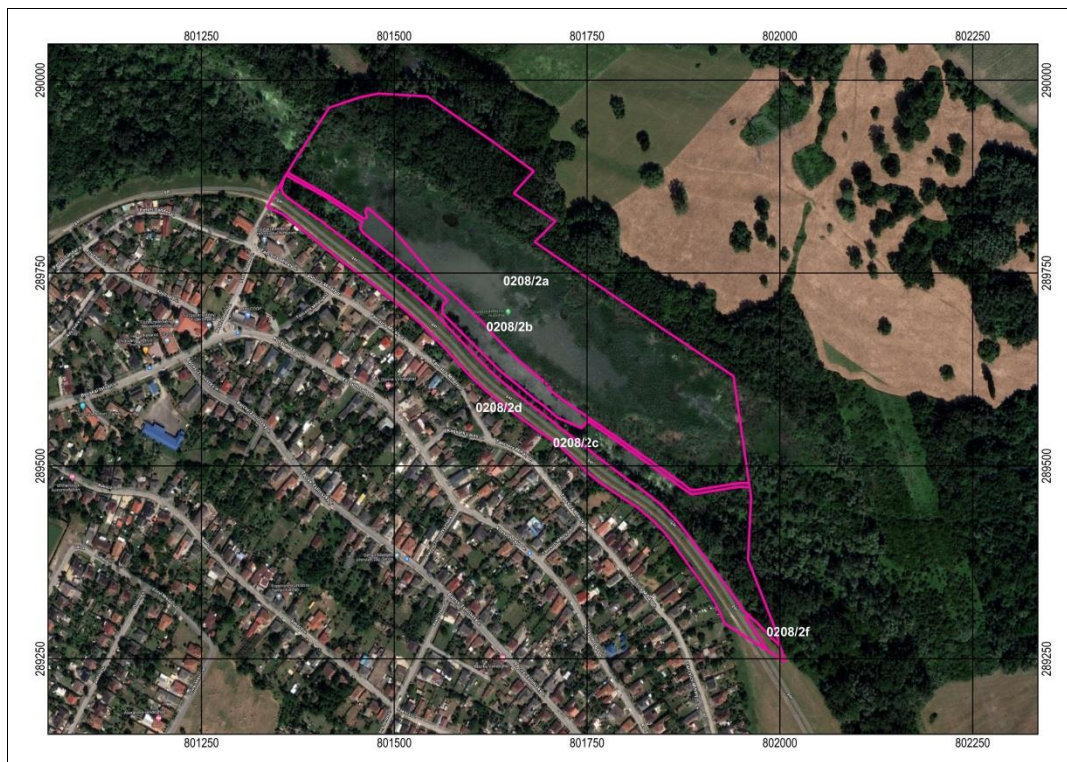
A Morotva-erdő és környezetének áttekintő térképe. (ortofotó 2005.)⁴

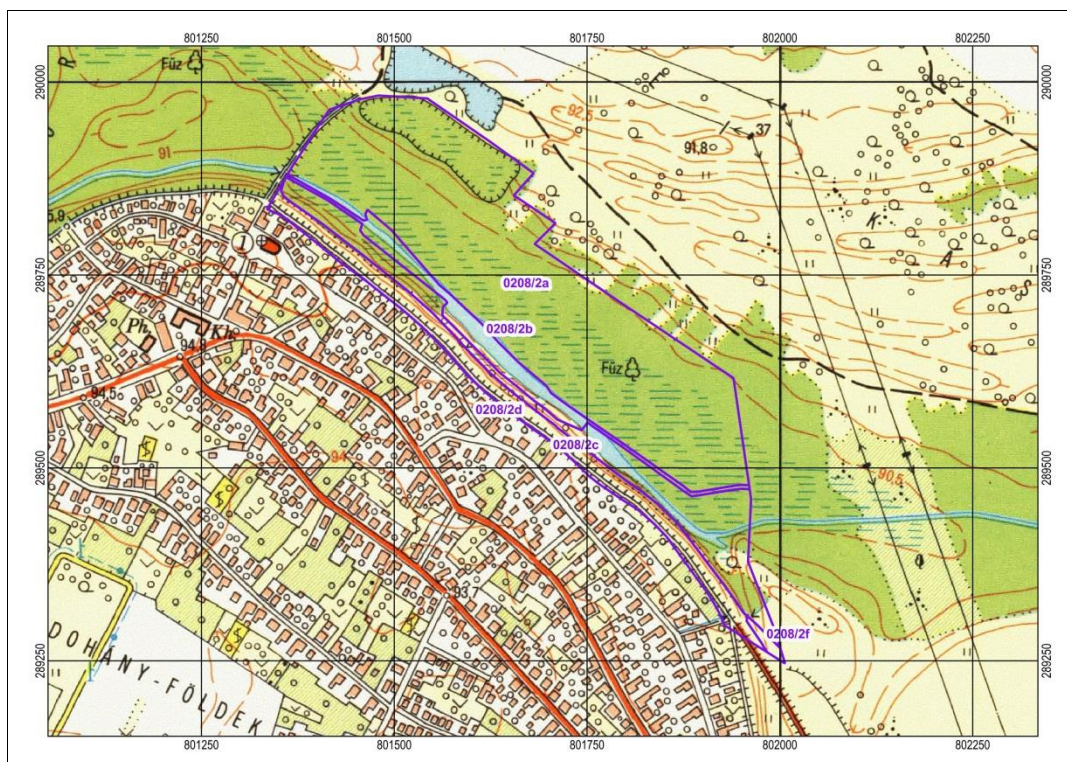
A Morotva-erdő és környezetének áttekintő térképe. (ortofotó 2023.)⁵

⁴ <https://ekozmu.e-epites.hu/>

⁵ <https://ekozmu.e-epites.hu>

A Morotva-erdő és környezetének áttekintő térképe (Alaptérkép Google Hybrid légifotó)

Topográfiai térkép (EOV) másolata a Morotva-erdő ingatlan nyilvántartási térkép szerinti határaival

**A Morotva-erdő területét érintő erdőtervezett
erdőrészek E-i terület⁶**

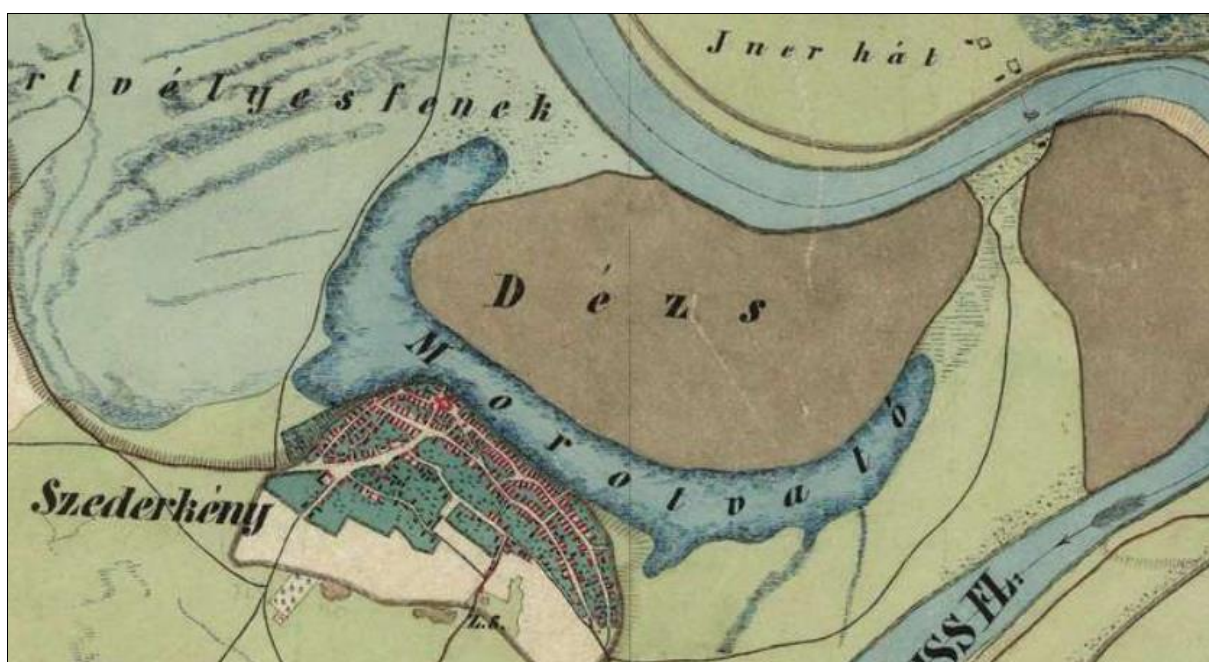
**A Morotva-erdő területét érintő erdőtervezett
erdőrészek D-i terület⁷**

⁶ <https://erdoterkep.nebih.gov.hu/>

⁷ <https://erdoterkep.nebih.gov.hu/>

A Morotva-erdő környezetének áttekintő térképe – Magyarország Első Katonai Felmérés (1782-1785)⁸

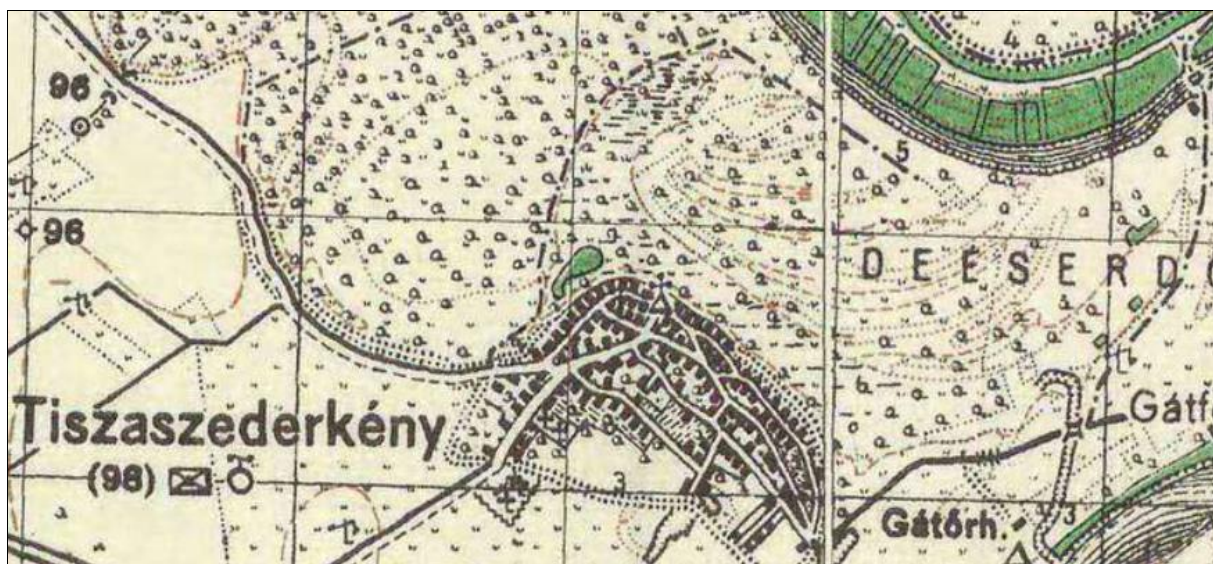
A Morotva-erdő környezetének áttekintő térképe – Magyar Királyság Második Katonai Felmérés (1819-1869)⁹

⁸ <https://maps.arcanum.com/hu/map/firstsurvey-hungary/?layers=147&bbox=2341028.785391052%2C6090215.928083681%2C2355007.206938703%2C6096646.19308817>

⁹ <https://maps.arcanum.com/hu/map/secondsurvey-hungary/?layers=5&bbox=2114367.6352247475%2C6020445.879099986%2C2128346.0567723988%2C6026876.144104475>

A Morotva-erdő környezetének áttekintő térképe - Habsburg-Birodalom Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887)¹⁰

Magyarország katonai felmérése (1941)¹¹

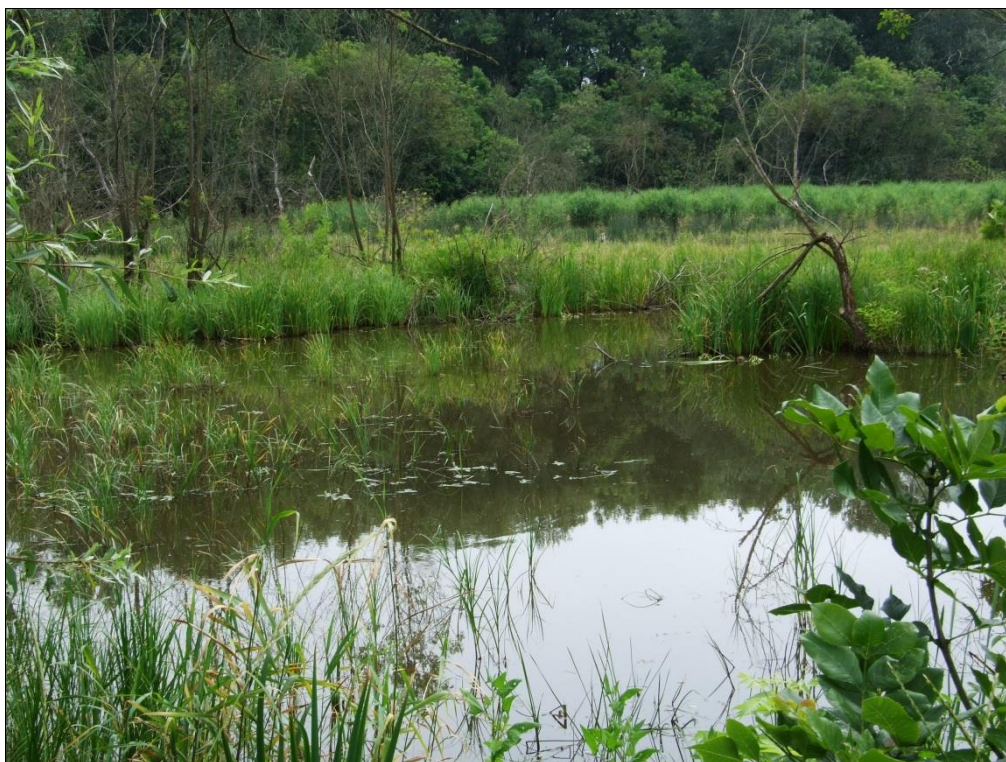
¹⁰

<https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey75000/?layers=43&bbox=2341894.052734235%2C6094561.100482478%2C2353789.565261116%2C6098984.893494482>

¹¹

<https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941/?layers=29&bbox=2339797.580153276%2C6089984.711268594%2C2353776.0017009275%2C6096414.976273083>

4. Helyszíni fényképfelvételek

**A Morotva-erdő helyi jelentőségű természetvédelmi terület központi része
a Morotva-tó, nádas gyékényes vízfelülete (2024)**

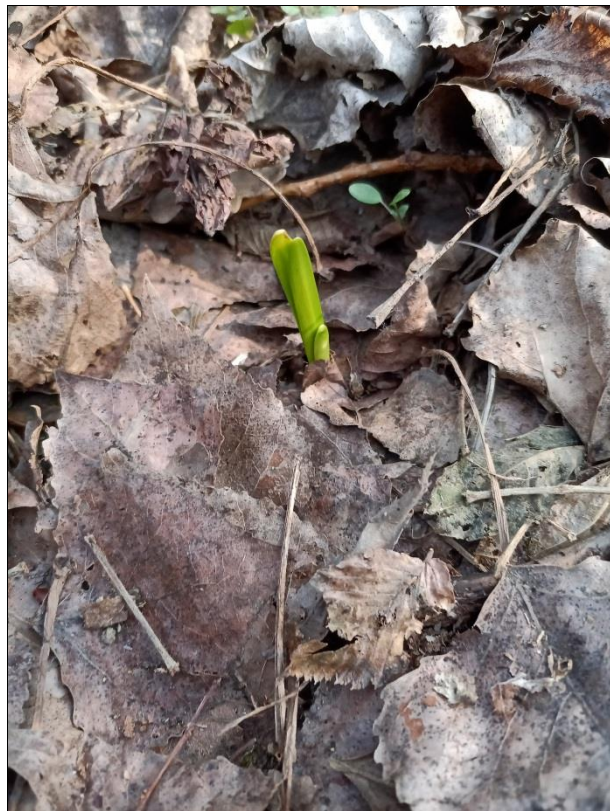
A Morotva-tó „közepén” húzódó Fok-árok 0208/b hrsz. (2024)

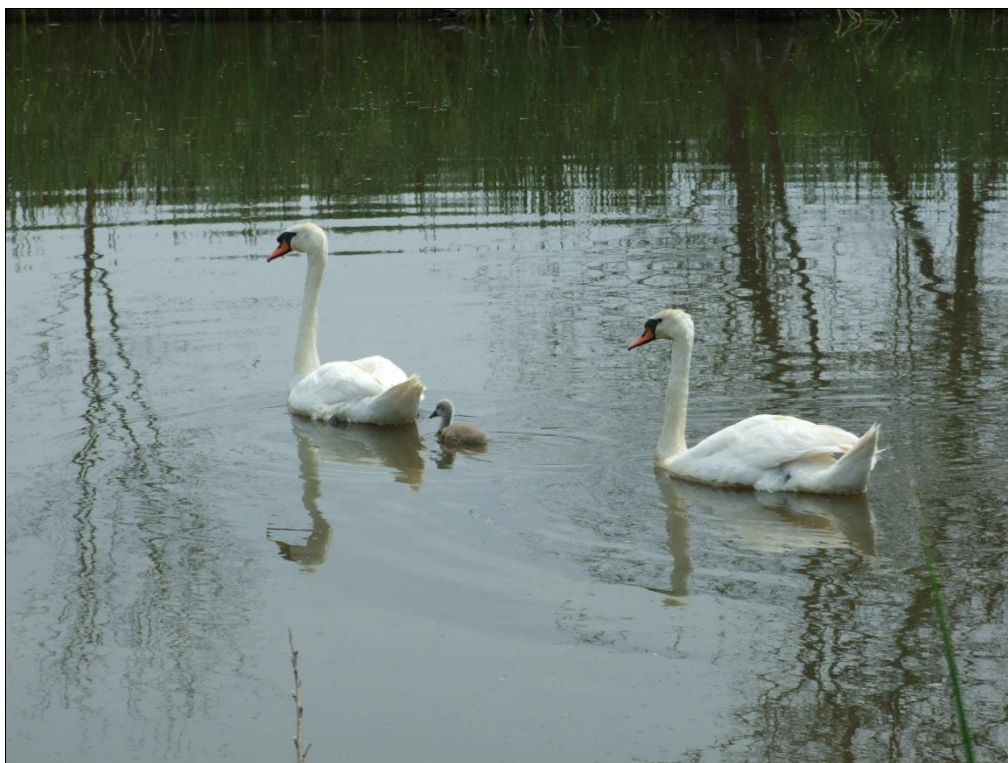
Virágkákás (*Butomus umbellatus*) folt a Morotva-tavon (2024)

Szürkegém (*Ardea cinerea*) fészektelep a Morotva-tavat szegélyező galériaerdő maradványban (2023)

**Nyári tűzike (*Leucojum aestivum*) hajtása 2024 tavaszán
a Morotva-erdőben (2023)**

A 2024-es évben a tavon költő és fiókát vezető bütykös hattyú (*Cygnus olor*) pár (2024)

A Morotva-erdő helyi jelentőségű védett természetvédelmi terület, nem csak számos védett madárfaj élőhelye és fészkelő helye, hanem tájképi értéként is egyedülálló Tiszaújváros (Tiszaszederkény) lakott területének szomszédságában